

Όσιος Παχώμιος ο Χίος, ο παλαίστας και νικήσας (Χαράλαμπος Μπούσιας, Μέγας Υμνογράφος της των Αλεξανδρέων Εκκλησίας)

/ [Πεμπτουσία](#)

Ο όσιος Παχώμιος ο Χίος

Η μνήμη του τιμάται στις 14 Οκτωβρίου

Ο σύγχρονος άνθρωπος μεθυσμένος από τα εντυπωσιακά επιτεύγματα της επιστήμης και της τεχνολογίας στοχεύει στις υλικές απολαύσεις του σήμερα και παραγκωνίζει κάθε τι το ηθικό και πνευματικό, το διαχρονικό και αιώνιο. Τα δηλητηριώδη καυσαέρια του σύγχρονου τρόπου ζωής μολύνουν τις ψυχές των ανθρώπων, «υπέρ των Χριστός απέθανε» (Ρωμ. ιδ 15) και εμποδίζουν την πνευματική τους ανάπτυξη και την επιχορήγηση στην πίστη της αρετής, η οποία με τη σειρά της κατά τον απόστολο Πέτρο (Β Πετ. α 5-7) οδηγεί στη γνώση και αυτή διαδοχικά στην εγκράτεια, την υπομονή, την ευσέβεια, τη φιλαδελφία και την αγάπη. Αυτά τα καυσαέρια της αμαρτίας μαζί με τις αναθυμιάσεις της ακόρεστης ηδονής δηλητηριάζουν τις αγνές ψυχές των νέων μας. Έρχεται, όμως, ο όσιος Παχώμιος, ο σύγχρονος μεγάλος της Χίου ασκητής, ο οποίος σαν νέος πιάστηκε στα δίχτυα του αρχέκακου πτερνιστή με την παρατολμία του, το ευέξαπτο της χαρακτήρος του και το αχαλίνωτο νεανικό του σφρίγος, για να μας διδάξει ότι η καλή αλλοίωση είναι εφικτή, αρκεί με ζέση πίστεως να παρακαλέσουμε τον Κύριο, που περιμένει έτοιμος μπροστά στην πόρτα της ψυχής μας να του ανοίξουμε, για να κατασκηνώσει σ' αυτή, να την αλλοιώσει και να την οδηγήσει στη μετάνοια και τη σωτηρία.

Βλάστημα περίβλεπτο της μυροβόλου Χίου ο όσιος Παχώμιος γεννήθηκε στο χωριό Ελάτα το 1840. Πτωχοί οι γονείς του, αλλά πιστοί, δεν είχαν τη δυνατότητα να τον προωθήσουν στα γράμματα, ενστάλαξαν, όμως, στη ψυχή του τα σωτηριώδη νάματα της πίστεως, από τα οποία αργότερα τροφοδοτήθηκε για να αποπλύνει το ρύπο της αμαρτίας και να φθάσει σε μέτρα αρετής, που δύσκολα κανείς συναντά στις ημέρες μας.

Για καλλίτερες ημέρες ο νεαρός, τότε Παναγιώτης, κατέφυγε στη Κωνσταντινούπολη, όπου κέρδιζε τα προς το ζην αναγκαία πουλώντας λεμόνια στους δρόμους της παλαιάς πρωτεύουσας του Βυζαντίου. Ο κοσμικός του, όμως, περίγυρος ατόνησε τα πνευματικά του ενδιαφέροντα και η ορμή της νεότητός του μαζί με τη εγωκεντρική σωματική του δύναμη, ξεχνώντας τα λόγια του Κυρίου μας: «χωρίς εμού ου δύνασθε ποιείν ουδέν» (Ιω. ιε' 5) τον παρώθησαν σε εκδηλώσεις βίας εναντίον των Τούρκων και μάλιστα, ευρισκομένου σε άμυνα, σε ακούσιο φόνο ενός από αυτούς. Οι περιπέτειές του τότε, η φυλάκισή του, τα βασανιστήριά του και η καταδίκη του σε θάνατο αλλοίωσαν το χαρακτήρα του και μόνη παρηγορία εύρισκε στο Κύριο μας, που έγινε άνθρωπος για μας πλύνει το ρύπο της αμαρτίας, να «καθαρίση ημάς από πάσης αδικίας» (Α' Ιω. α 9) και καθαρούς να μας οδηγήσει στη βασιλεία Του.

Η συγκυρία του μαρτυρικού θανάτου μιας νεαρής παρθένου στη Βάρνα, της Κυριακής, για την τιμή της και η οποία δέχθηκε το στεφάνι της παρθενομάρτυρος, βοήθησε το νεαρό κατάδικο να απαλαγεί της θανατικής ποινής και αργότερα, μετά από υπόσχεσή του στην Παναγία μας, να επιτύχει να δραπετεύσει από τη φυλακή.

Ο πνευματικός ορίζοντας ανοίχθηκε τότε μπροστά του και ως «έλαφος επί τας πηγάς των υδάτων» (Ψαλμ. 41, 1) ο Παχώμιος έδραμε προς τους Αγίους Τόπους. Εκεί, αφού άφησε τα δάκρυά του να πλημμυρίσουν το φρικτό Γολγοθά έσπευσε να υποταχθεί στη μονή του Αγίου Σάββα, από την οποίαν άρχισε η πνευματική του αναγέννηση. Ο τρόπος ζωής του εκεί υποδειγματικός· η υπακοή του στους πατέρες χωρίς όρια. Η ταπείνωσή του και η σκληραγωγία του σώματός του μοναδική. Με τη συμπεριφορά του αυτή ο νεαρός μοναχός κέρδισε την εμπιστοσύνη των πατέρων και το θαυμασμό τους για την αγγελική πολιτεία του με αποτέλεσμα να λάβει με την αξία του το μέγα αγγελικό σχήμα παίρνοντας το όνομα Παχώμιος. Ο Θεός, όμως, ήθελε το θεοφύτευτο αυτό δένδρο να μεταφυτευθεί στην πατρίδα του, τη Χίο, για να αποδώσει εκεί τους εύχυμους καρπούς των αγώνων του.

Στο αγιασμένο νησί του ο Παχώμιος συνέχισε χωρίς διακοπή τους νυχθήμερους αγώνες του, λέγοντας ότι ο διάβολος δεν κάνει διακοπές και πρέπει ο πιστός

πάντοτε να στέκεται στις επάλξεις. Το σπήλαιο της ασκήσεως των Τριών Πατέρων, των κτιτόρων της Νέας Μονής, Ιωάννου, Ιωσήφ και Νικήτα στάθηκε η πνευματική του παλαίστρα. Την πότισε με τα δάκρυα και τους ιδρώτες του και την αγίασε με την ευλογημένη του άσκηση, αφού γνώριζε καλά ότι δεν είχε να παλαίψει με ομοίους του αντιπάλους, αλλά «προς τας αρχάς, προς τας εξουσίας, προς τους κοσμοκράτορας του σκότους του αιώνος τούτου, προς τα πνευματικά της πονηρίας εν τοις επουρανόις» (Εφεσ. στ 12). Με τη χάρη του Θεού μετέτρεψε τη Σκήτη σε πνευματική κυψέλη κτίζοντας κατάλληλα ενδαιτήματα και μαζεύοντας κοντά του πολλούς ασκητές, τους οποίους απλανέστατα οδήγησε προς τη σωτηρία. Εδώ δέχθηκε ως μαθητή και τον άγιο Νεκτάριο, τον μετέπειτα θαυματουργό, με τον οποίο συνδέθηκε με ισχυρή φιλία μέχρι το τέλος της ζωής του, γεγονός που μαρτυρεί η αλληλογραφία τους. Πιστοποιητικό της οσιότητας του Παχωμίου αποτελεί η παραμυθητική επιστολή του θαυματουργού Αγίου της Αιγίνης προς τις μονάζουσες του Παρθενώνος της Χίου μετά την κοίμηση του Γέροντος. Σε αυτήν αναφέρει:

Ο Γέροντας Παχώμιος διανύσας το επί γης στάδιον του βίου του και αγωνισθείς και παλαίσας κατά του αντιπάλου και νικήσας μετέβη, ίνα λάβη παρά του αγωνοθέτου Θεού, του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, τον ητοιμασμένον στέφανον της δόξης.... Ημείς πάντες εσμέν μάρτυρες του αγώνος αυτού και της νίκης αυτού.

Στο πιστοποιητικό αυτό ο Άγιος Νεκτάριος αναλύοντας τη ζωή του Οσίου Παχωμίου αναφέρει τέσσερα στάδια της ζωής του Οσίου Γέροντος κοσμημένα με ασκητικά παλαίσματα στη γη και στεφάνωμα στον ουρανό και με τα οποία τεκμηριώνει τις θεολογικές του σκέψεις και εμπειρίες χρησιμοποιώντας τέσσαρες μετοχές αλληλοδιαδόχως. Γράφει ότι «ο Όσιος Παχώμιος διανύσας το επί γης στάδιον του βίου του και αγωνισθείς και παλαίσας κατά του αντιπάλου και νικήσας μετέβη, ίνα λάβη παρά του αγωνοθέτου Θεού, του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, τον ητοιμασμένον στέφανον της δόξης....».

Ο Όσιος Παχώμιος με τους νυχθήμερους αγώνες του και τα σύντονα ασκητικά του κατορθώματα μας διδάσκει, όπως δίδαξε τον Άγιο Νεκτάριο στα νεανικά του χρόνια, πως να αγωνιζόμαστε, πως να παλεύουμε με τον εχθρό της σωτηρίας μας και πως να νικούμε.

Έργο των πνευματικών αγώνων του Οσίου Παχωμίου αποτελεί και ο μεγάλος παρθενώνας του Αγίου Κωνσταντίνου, στον οποίον και άφησε την τελευταία του πνοή, ενώ στον κόπο των χεριών του ανήκει και ο ναός της Αγίας Τριάδος στην πατρίδα του, την Ελάτα. Η ταφή του Γέροντος μετά από επιθυμία του έγινε στη Σκήτη των Αγίων Πατέρων, κοντά στο αγαπημένο του σπήλαιο, στο οποίο με την

προσευχή του κατέστρεψε τις παγίδες του διαβόλου και χαροποίησε τους χορούς των αγγέλων, οι οποίοι από τον ουρανό έβλεπαν τα υπεράνθρωπα κατορθώματά του. Κοιμήθηκε τον ύπνο των δικαίων στις 14 Οκτωβρίου του 1905 στα εξηνταπέντε του χρόνια αφήνοντας πίσω του ισάριθμα πνευματικά τέκνα, για να μεταβεί στην ατελεύτητη μακαριότητα, ένθα «ήχος καθαρός εορταζόντων και βοώντων απαύστως: Κύριε δόξα Σοι». Οι πνευματικές του νουθεσίες, οι συμβουλευτικές του επιστολές, οι κανόνες και το τυπικό της μονής του εντυπωσιάζουν και δείχνουν σ' όλους το ύψος της πνευματικής τελειώσεως και της του Θεού αγαπήσεως του νέου αυτού ασκητού της Χίου και πατρός της Εκκλησίας μας, ο οποίος είχε προικισθεί μεγάλως και με το προορατικό χάρισμα.